

Zaak C-307/19

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

11 april 2019

Verwijzende rechter:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 maart 2019

Verzoekende partij:

Obala i lučice d.o.o.

Verwerende partij:

NLB Leasing d.o.o.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Civiele procedure tot invordering van de hoofdvordering tot betaling van het dagtarief voor parkeren van 84 kuna (HRK) wegens het parkeren van een personenwagen op de openbare weg in Zadar (Kroatië) op 30 juni 2012

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Verzoek tot uitlegging van het aangevoerde Unierecht krachtens artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

- 1) Zijn notarissen bevoegd voor de betekening of kennisgeving van stukken krachtens verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke

of in handelszaken, wanneer zij hun besluiten betekenen in zaken waarop [verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken] niet van toepassing is, gelet op het feit dat de notarissen in Kroatië niet onder het begrip „gerecht” in de zin van verordening nr. 1215/2012 vallen wanneer zij optreden in het kader van de bevoegdheden die hun door het nationale recht zijn toebedeeld in procedures van gedwongen tenuitvoerlegging op grond van een „bewijskrachtig document”? Met andere woorden, mogen notarissen, die niet onder het in verordening nr. 1215/2012 genoemde begrip „gerecht” vallen, in het kader van de bevoegdheden die hun door het nationale recht zijn toebedeeld in procedures van gedwongen tenuitvoerlegging op grond van een „bewijskrachtig document”, de in verordening nr. 1393/2007 neergelegde voorschriften inzake de betekening en kennisgeving van stukken toepassen?

- 2) Kan worden aangenomen dat parkeren op straat en op de openbare weg, wanneer het recht op invordering is opgenomen in de Zakon o sigurnosti prometa na cestama (wet op de verkeersveiligheid) en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken, een burgerlijke zaak is in de zin van [verordening nr. 1215/2012], die de rechterlijke bevoegdheid en de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken regelt, met name gelet op het feit dat wanneer de aanwezigheid van een voertuig zonder parkeerticket of met een ongeldig parkeerticket wordt vastgesteld, ten aanzien van dat voertuig onmiddellijk de verplichting ontstaat om het dagtarief te betalen alsof het de hele dag geparkeerd staat op de parkeerplaats, ongeacht de exacte duur van het gebruik van die plaats, waardoor de invordering van het dagtarief het karakter van een sanctie heeft, en voorts het feit dat deze vorm van parkeren in sommige lidstaten wordt beschouwd als een verkeersovertreding?
- 3) Mogen rechters in dergelijke gerechtelijke procedures die betrekking hebben op parkeren op straat en op de openbare weg, krachtens [verordening nr. 1393/2007] een stuk betekenen aan verweerders in een andere lidstaat, wanneer het recht op invordering is opgenomen in de wet op de verkeersveiligheid en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken?

Indien op basis van de voorgaande vragen wordt geoordeeld dat dit soort parkeren een burgerlijke zaak is, zijn tevens de volgende vragen aan de orde:

- 4) In de onderhavige zaak wordt ervan uitgegaan dat door het parkeren op straat op een plaats die is aangegeven met horizontale en/of verticale wegmarkering een overeenkomst tot stand komt, met andere woorden er wordt aangenomen dat bij het parkeren een overeenkomst wordt gesloten en dat als het per uur te betalen parkeertarief niet wordt betaald, het dagtarief geldt. Bijgevolg is de vraag aan de orde of de aanname dat door het parkeren

een overeenkomst wordt gesloten en met de betaling van het dagtarief wordt ingestemd wanneer er geen parkeerticket per uur wordt gekocht of wanneer de duur van het gekochte parkeerticket is afgelopen, in strijd is met de fundamentele bepalingen inzake het verrichten van diensten zoals neergelegd in artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met de overige bepalingen van het acquis van de Europese Unie.

- 5) In de onderhavige zaak is geparkeerd in Zadar, waardoor die overeenkomst een band heeft met de Kroatische rechter. Is er bij het parkeren evenwel sprake van een „dienst” als bedoeld in artikel 7, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, gelet op het feit dat het begrip dienst inhoudt dat de partij die de dienst verstrekt een bepaalde activiteit verricht, met andere woorden die bepaalde activiteit tegen vergoeding verricht, zodat de vraag rijst of verzoeksters activiteit voldoende is om te worden aangemerkt als dienst? Is geen sprake van bijzondere bevoegdheid van de Kroatische rechter op grond van artikel 7, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, dan is de rechter van de woonplaats van verweerster bevoegd om de zaak te behandelen.
- 6) Kan parkeren op straat en op de openbare weg op grond van artikel 24, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 worden beschouwd als een huurovereenkomst voor een onroerende zaak, wanneer het recht op invordering is opgenomen in de wet op de verkeersveiligheid en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken en voorts slechts gedurende een bepaald deel van de dag parkeergeld moet worden betaald?
- 7) Kan deze vorm van parkeren, waarbij de bevoegdheid tot invordering van parkeergeld voortvloeit uit de wet op de verkeersveiligheid en er sprake is van de betaling van het dagtarief als niet vooraf een parkeerticket per gebruiksuur van de parkeerplaats wordt betaald of als de betaalde parkeerduur van het ticket is afgelopen, worden beschouwd als een verbintenis uit onrechtmatige daad in de zin van artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1215/2012 indien de genoemde aanname niet opgaat dat dit soort parkeren het sluiten van een overeenkomst inhoudt (vierde prejudiciële vraag)?
- 8) In de onderhavige zaak heeft het parkeren plaatsgevonden op 30 juni 2012 om 13.02 uur, dus vóór de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie. Daarom is de vraag aan de orde of de verordeningen met betrekking tot het toepasselijke recht, namelijk [verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst] en [verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen], van toepassing zijn op de onderhavige zaak, gelet op de temporele werkingssfeer van die verordeningen.

Indien het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is om de vraag met betrekking tot het toe te passen materiële recht te beantwoorden, is de volgende vraag aan de orde:

- 9) Is de aannahme dat bij dit soort parkeren een overeenkomst wordt gesloten en met de betaling van het dagtarief wordt ingestemd wanneer er geen ticket per uur wordt gekocht of wanneer de betaalde parkeerduur van het ticket is afgelopen, in strijd met de fundamentele bepalingen inzake het verrichten van diensten zoals neergelegd in artikel 56 VWEU, en met de overige bepalingen van het acquis van de Unie, ongeacht of de eigenaar van het voertuig een natuurlijke persoon of rechtspersoon is? Kunnen in de onderhavige zaak met andere woorden, wat de vaststelling van het materiële recht betreft, de bepalingen van artikel 4 van verordening nr. 593/2008 worden toegepast (wetende dat het dossier geen bewijs bevat dat partijen tot een akkoord zijn gekomen over het toepasselijke recht)?
- Indien wordt geoordeeld dat het om een overeenkomst gaat, betreft het in de onderhavige zaak dan een overeenkomst tot verstrekking van diensten, met andere woorden is er bij die parkeerovereenkomst sprake van dienstverlening in de zin van artikel 4, lid 1, onder b), van verordening nr. 593/2008?
 - Kan subsidiair worden vastgesteld dat dit soort parkeren een huurovereenkomst inhoudt overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder c), van verordening nr. 593/2008?
 - Indien de bepalingen van artikel 4, lid 2, van verordening nr. 593/2008 van toepassing zijn op dit soort parkeren, is subsidiair de vraag aan de orde welke in het onderhavige geval de kenmerkende prestatie is, gelet op het feit dat verzoekster in wezen slechts aangeeft waar mag worden geparkeerd en de parkeergelden int, terwijl verweerster parkeert en de parkeerplaats betaalt. Indien namelijk wordt geoordeeld dat de kenmerkende prestatie wordt geleverd door verzoekster, is het Kroatische recht van toepassing, maar als de kenmerkende prestatie wordt geleverd door verweerster, dan geldt het Sloveense recht. Aangezien het recht op de invordering van het parkeergeld in het aan de orde zijnde geval wordt geregeld door het Kroatische recht en de overeenkomst bijgevolg een nauwere band heeft met dat recht, rijst echter ook de vraag of in de onderhavige zaak ook de bepalingen van artikel 4, [lid 3], van verordening nr. 593/2008 kunnen worden toegepast.
 - Kan indien wordt geoordeeld dat er sprake is van een niet-contractuele verbintenis als bedoeld in verordening nr. 864/2007, deze niet-contractuele verbintenis worden beschouwd als schade, hetgeen impliceert dat het toepasselijke recht wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 4, lid 1, van verordening nr. 864/2007?

- Kan dit soort parkeren subsidiair worden aangemerkt als ongerechtvaardigde verrijking, zodat het toepasselijke recht wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 10, lid 1, van verordening nr. 864/2007?
- Kan dit soort parkeren subsidiair worden aangemerkt als zaakwaarneming, zodat het toepasselijke recht wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 11, lid 1, van verordening nr. 864/2007?
- Kan dit soort parkeren subsidiair worden aangemerkt als precontractuele aansprakelijkheid van verweerster, zodat het toepasselijke recht wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 12, lid 1, van verordening nr. 864/2007?

Relevante bepalingen van Unierecht

Artikel 56 VWEU.

De artikelen 4, lid 1, 10, lid 1, 11 lid 1, en 12, lid 1, van verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (Rome II) (PB 2007, L 199, blz. 40; hierna: „verordening 864/2007”).

Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken („de betekening en de kennisgeving van stukken”), en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad (PB 2007, L 324, blz. 79; hierna: „verordening nr. 1393/2007”), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 517/2013 van de Raad van 13 mei 2013 (PB 2013, L 158, blz. 1).

Artikel 4, lid 1, onder b) en c), en lid 2, van verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB 2008, L 177, blz. 6; hierna: „verordening nr. 593/2008”).

Artikel 7, leden 1 en 2, en artikel 24, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2012, L 351, blz. 1; hierna: „verordening nr. 1215/2012”), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 542/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 (PB 2014, L 163, blz. 1) en gedelegeerde verordening (EU) 2015/281 van de Commissie van 26 november 2014 (PB 2015, L 54, blz. 1).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Artikel 1 van de wet op de verkeersveiligheid („Narodne novine” nrs. 67/2008, 48/2010 en 74/2011) bepaalt dat die wet tot doel heeft om de fundamentele beginselen van de wederzijdse betrekkingen, het gedrag van de gebruikers en de overige personen in het verkeer op de openbare weg, de fundamentele eisen waaraan de openbare weg moet voldoen op het gebied van verkeersveiligheid, de verkeersvoorschriften, het systeem voor verkeerssignalisatie en de aanwijzingen die de functionarissen van de bevoegde autoriteit moeten geven, vast te stellen. Artikel 5, lid 1, punt 6, van deze wet bepaalt dat de lokale en regionale autonome overheden het verkeer op hun grondgebied en in het bijzonder de parkeerzones en -vormen, de parkeerverboden en de zones met beperkte parkeertijd reguleren in overeenstemming met die wet.

Artikel 1, lid 2, van de Zakon o komunalnom gospodarstvu (hierna: „wet op het beheer van de gemeentediensten”), („Narodne novine” nrs. 36/1995, 109/1995, 21/1996, 70/1997, 128/1999, 57/2000, 129/2000, 59/2001, 26/2003 – Zakon o komunalnom gospodarstvu (geconsolideerde tekst), 82/2004, 110/2004, 178/2004, 38/2009, 79/2009, 153/2009, 153/2009, 49/2011, 84/2011, 90/2011 en 144/2012) bepaalt dat onder beheer van gemeentediensten in de zin van die wet wordt verstaan het verrichten van de gemeenteactiviteiten, in het bijzonder het verlenen van gemeentediensten aan natuurlijke personen en rechtspersonen, de financiering van bouwwerken en het onderhoud van de voorzieningen en de installaties van de gemeentelijke infrastructuur, als geheel systeem, op het grondgebied van de gemeenten, de steden en de stad Zagreb, alsook van alle graafschappen wanneer de onderhavige wet daarin voorziet.

Artikel 3 van de wet op het beheer van de gemeentediensten bepaalt dat de gemeenteactiviteiten in de zin van die wet in het bijzonder bestaan in de drinkwatervoorziening, de inzameling en behandeling van afvalwater, het openbaar personenvervoer, de handhaving van de netheid, de verwijdering van stedelijk afval, de openbare verlichting en het onderhoud van de openbare ruimte.

Het Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru (hierna: „besluit inzake de organisatie van en de procedure voor de invordering van parkeergeld in de stad Zadar”) („Glasnik Grada Zadra” nr. 4/2011) bepaalt de parkeerzones, het tijdvak waarin het parkeertarief in rekening wordt gebracht en het uurtarief voor parkeren.

De artikelen 578 tot en met 578 van de Zakon o obveznim odnosima (hierna: „wet inzake verbintenisrechtelijke betrekkingen”) („Narodne novine” nrs. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 en 29/2018) regelen de huurovereenkomst. De huurovereenkomst voor een onroerende zaak moet schriftelijk worden afgesloten.

In deze bepalingen wordt vastgesteld dat de verhuurder de zaak in een geschikte staat voor het overeengekomen gebruik aan de huurder moet leveren en onderhouden. Om de zaak in een geschikte staat voor het overeengekomen

gebruik te onderhouden, is de verhuurder verplicht om te gepasten tijde de kosten van de nodige reparaties voor zijn rekening te nemen en moet de huurder de uitvoering van die reparaties mogelijk maken. De kosten van kleine reparaties en de kosten die voortvloeien uit het normale gebruik van de zaak zijn echter voor rekening van de huurder.

De huurder is gehouden tot betaling van de huurprijs binnen de contractueel of wettelijk bepaalde termijnen, of bij gebreke daarvan, volgens de gebruiken op de plaats waar de zaak wordt geleverd aan de huurder. Behoudens andersluidende bepaling of overeenkomst wordt de huurprijs betaald na afloop van de huurtermijn, namelijk halfjaarlijks wanneer de huurovereenkomst voor minstens één jaar is aangegaan. Indien de huurovereenkomst voor onbepaalde tijd wordt gesloten, wordt de huurprijs behoudens andersluidende bepaling maandelijks betaald. Wat de wanbetaling van de huurprijs en de overige schulden uit hoofde van de huurovereenkomst betreft, heeft de verhuurder van de onroerende zaak een pandrecht op de zaken die de huurder in het onroerende goed heeft geplaatst, die onderworpen kunnen worden aan gedwongen tenuitvoerlegging en door de verhuurder kunnen worden ingehouden tot volledige voldoening van die verschuldigde bedragen. Een huurovereenkomst waarvan de looptijd niet is bepaald of kan worden bepaald op basis van de omstandigheden of de lokale gebruiken, wordt beëindigd door ontbinding ervan, die door iedere partij aan de andere kan worden betekend met inachtneming van de vastgestelde opzegtermijn. Indien de overeenkomst, de wet of de lokale gebruiken niet in een opzegtermijn voorzien, bedraagt die termijn acht dagen voor de verhuur van een roerende zaak en dertig dagen voor de verhuur van een onroerende zaak, waarbij de ontbinding van de huurovereenkomst voor een onroerende zaak schriftelijk moet worden vastgelegd.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 30 juni 2012 om 13.02 uur heeft verweerster een personenwagen op de openbare weg in Zadar, Kroatië, geparkeerd zonder hier vooraf het parkeerticket voor te betalen en naar aanleiding van een controle heeft verzoekster het dagtarief in rekening gebracht, dat verweerster niet heeft betaald.
- 2 Op 20 februari 2017 heeft verzoekster bij een notaris met standplaats in Pula een procedure van gedwongen tenuitvoerlegging ingesteld aan de hand van een verzoek tot tenuitvoerlegging op grond van een bewijskrachtig document.
- 3 Op 8 maart 2017 heeft de notaris naar aanleiding van een verzoek tot tenuitvoerlegging op grond van een bewijskrachtig document tegen de geëxecuteerde, met andere woorden verweerster, een dwangbevel op grond van een bewijskrachtig document uitgevaardigd tot betaling van het bedrag van 84 HRK als hoofdvordering voor het dagtarief, het bedrag van 1 235 HRK als reeds gemaakte procedurekosten en het bedrag van 506,25 HRK als nog te verwachten procedurekosten.

- 4 Het dwangbevel op grond van een bewijskrachtig document werd per post bij aangetekend schrijven met ontvangstbevestiging betekend en de geëxecuteerde heeft tegen dat besluit van de notaris verzet aangetekend, met als gevolg dat de zaak aanhangig is gemaakt bij de bevoegde handelsrechter, die het dwangbevel op grond van een bewijskrachtig document heeft vernietigd waar het ging om de gedwongen tenuitvoerlegging, waarna de procedure is voortgezet als een civiele procedure die ziet op het verzet tegen een betalingsbevel. De Trgovački sud u Pazinu (handelsrechter Pazin, Kroatië) heeft zich onbevoegd verklaard en de zaak doorverwezen naar de Trgovački sudu u Zadru (handelsrechter Zadar, Kroatië). De Trgovački sud u Zadru heeft zich onbevoegd verklaard en de zaak doorverwezen naar de Visoko trgovačkom sudu Republike Hrvatske (hoogste handelsrechter, Kroatië).

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële vragen

- 5 Ook al is de hoofdvordering van geringe waarde, in de praktijk zijn er heel wat vergelijkbare zaken aanhangig bij de rechter en zijn de antwoorden op de gestelde vragen niet zo voor de hand liggend dat zij geen ruimte laten voor redelijke twijfel. Bijgevolg is, aangezien de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (hoogste handelsrechter van de Republiek Kroatië) de hoogste rechterlijke instantie in de onderhavige procedure is en gelet op alle rechtsvragen die nog behandeling behoeven, besloten om het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof, zodat het zich kan uitspreken over de vraag of de Kroatische rechters bevoegd zijn om een beslissing te geven in de onderhavige zaak, en zo ja is subsidiair de vraag aan de orde op basis van welke voorschriften het toepasselijke materiële recht wordt vastgesteld.

Eerste prejudiciële vraag

- 6 In zijn arrest van 9 maart 2017 in de zaak Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), heeft het Hof geoordeeld dat verordening nr. 1215/2012 aldus moet worden uitgelegd dat de notarissen in Kroatië, wanneer zij optreden in het kader van de bevoegdheden die hun door het nationale recht zijn toebedeeld in procedures van gedwongen tenuitvoerlegging op grond van een „bewijskrachtig document”, niet onder het begrip „gerecht” in de zin van deze verordening vallen.
- 7 De notaris van het hoofdgeding heeft krachtens artikel 14 van verordening nr. 1393/2007 het dwangbevel op grond van een bewijskrachtig document per post bij aangetekend schrijven met ontvangstbevestiging betekend aan verweerster.
- 8 Rekening houdend met het feit dat, ten eerste, verordening nr. 1393/2007 uit hoofde van artikel 1 ervan van toepassing is in burgerlijke of handelszaken waarin een gerechtelijk of buitengerechtelijk stuk van een lidstaat naar een andere lidstaat moet worden verzonden ter betekening of kennisgeving aldaar en, ten tweede, de notarissen in Kroatië wanneer zij optreden in het kader van de bevoegdheden die hun door het nationale recht zijn toebedeeld in procedures van gedwongen

tenuitvoerlegging op grond van een „bewijskrachtig document”, niet onder het begrip „gerecht” in de zin van verordening nr. 1215/2012 vallen, wordt met de eerste prejudiciële vraag de vraag voorgelegd of de notarissen bevoegd zijn om de betekening of kennisgeving van een stuk uit te voeren krachtens verordening nr. 1393/2007 wanneer zij hun besluiten betekenen in zaken waarop verordening nr. 1215/2012 niet van toepassing is.

- 9 Met andere woorden, mogen notarissen, wanneer zij optreden in het kader van de bevoegdheden die hun door het nationale recht zijn toebedeeld in procedures van gedwongen tenuitvoerlegging op grond van een „bewijskrachtig document”, de in verordening nr. 1393/2007 vastgestelde voorschriften inzake de betekening en kennisgeving van stukken toepassen aangezien zij niet onder het in verordening nr. 1215/2012 bedoelde begrip „gerecht” vallen?

Tweede en derde prejudiciële vraag

- 10 Bovendien is de vraag aan de orde of het parkeren in het onderhavige geval een burgerlijke of handelszaak is.
- 11 In casu is het duidelijk dat de bevoegdheid van verzoekster om het parkeergeld te innen berust op de bepalingen van de wet op de verkeersveiligheid. Krachtens artikel 5, lid 1, punt 6, van deze wet hebben alle gemeenten en steden een besluit genomen met betrekking tot de parkeerzones en hun overheidsbevoegdheden overgedragen aan een gemeentebedrijf dat in het leven is geroepen om de parkeergelden te innen. De voornoemde besluiten met betrekking tot de parkeerzones volgens welke het innen van de parkeergelden wordt geregeld, berusten op de overheidsbevoegdheden die voortvloeien uit zowel de wet op de verkeersveiligheid als de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten zoals neergelegd in de wet op het beheer van de gemeentediensten.
- 12 Krachtens het besluit inzake de organisatie van en de procedure voor de invordering van parkeergeld in de stad Zadar is verzoekster, een handelsonderneming die gemeenteactiviteiten verricht en in het leven is geroepen door de stad Zadar, bevoegd om de parkeergelden te innen. Het voornoemde besluit bevat onder andere bepalingen met betrekking tot het innen van de parkeergelden op de openbare parkeerzones op de openbare weg, namelijk parkeerzones op de rijbaan en het trottoir die specifiek zijn aangeduid met horizontale en/of verticale wegmarkering, in overeenstemming met de regelgeving betreffende verkeersveiligheid. Dit is ook het geval voor parkeerzones buiten de rijbaan. In het voornoemde besluit (en in andere identieke besluiten van andere steden en gemeenten) zijn de parkeerzones vastgelegd, alsmede het tijdvak waarin het tarief voor parkeren op straat moet worden betaald, het uurtarief voor parkeren in elke zone, eventuele beperkingen van de parkeerduur in een bepaalde zone, en het dagtarief voor parkeren indien de aanwezigheid van een voertuig wordt vastgesteld waarvoor het uurtarief voor parkeren op een parkeerplaats niet is betaald of indien de vooraf betaalde parkeerduur is afgelopen. Ook al bestaat er

een tarief voor een dagticket, het is niet mogelijk dit tarief vooraf te betalen om een hele dag te parkeren.

- 13 Hoewel in het onderhavige geval werd vastgesteld dat het voertuig zich vanaf 13.02 uur op de parkeerplaats bevond, vordert verzoekster dat verweester de prijs van het dagticket betaalt alsof het voertuig er de hele dag heeft gestaan. De prijs om te parkeren wordt bijgevolg bepaald op basis van de bevoegdheden die voortvloeien uit de dwingende bepalingen, met andere woorden de wet op de verkeersveiligheid, en dit eenzijdig ten aanzien van de gebruiker, die als hij de prijs niet vrijwillig per uur betaalt bijgevolg een volledige parkeerdag moet betalen, ongeacht hoelang het voertuig op die plaats geparkeerd stond. Hieruit kan worden afgeleid dat het om strafbepalingen gaat, met andere woorden bepalingen over de betaling van een specifieke boete die moet worden betaald omdat het uurtarief voor parkeren niet vrijwillig vooraf werd betaald of omdat de betaalde parkeertijd was afgelopen.
- 14 In de Kroatische rechtspraak geldt de aanname dat bij dergelijke juridische situaties die betrekking hebben op parkeren op straat, een overeenkomst is gesloten aangezien ervan wordt uitgegaan dat de gebruikers van een parkeerplaats op de openbare weg, die als zodanig is aangegeven met wegmarkering, een overeenkomst sluiten. Het parkeertarief voor die zones moet gedurende bepaalde tijdvakken van de dag worden betaald (bijgevolg niet gedurende de 24 uur van de dag) en het parkeertarief wordt vastgesteld op basis van de zone waar de parkeerplaats is gelegen. De persoon die parkeert, is verplicht om het parkeerticket voor een bepaald tijdvak te kopen (afhankelijk van de parkeerzone), en wanneer wordt vastgesteld dat voor een geparkeerd voertuig vooraf geen ticket is gekocht, wordt het dagtarief voor parkeren in rekening gebracht.
- 15 Wat betreft het sluiten van een overeenkomst om dergelijke parkeergelden te innen wordt aangenomen dat de bevoegdheid bij de gewone rechters ligt in het kader van een civielrechtelijke procedure, maar in een deel van de lidstaten gaat het om een overtreding waarbij in geval van wanbetaling van het parkeergeld voor de parkeerplaats op de openbare weg, die als zodanig is aangeduid, een boete wordt opgelegd, en die overtreding in wezen de betaling van een veel hoger bedrag met zich meebrengt dan wat vrijwillig vooraf zou zijn betaald.
- 16 In wezen wordt het innen van parkeergelden bepaald en uitgevoerd door de plaatselijke overheden (de steden), waaraan de bevoegdheden op het gebied van gemeentelijke politie en politieagenten voor het innen van dergelijke lichte verkeersovertredingen zijn overgedragen. In Kroatië werken de rechtspersonen die de parkeergelden innen (in het onderhavige geval verzoekster) met parkeerwachters die regelmatig de parkeerplaatsen op straat controleren om na te gaan of een parkeerticket is gekocht voor een voertuig dan wel of de parkeerduur waarvoor een parkeerticket is gekocht, is afgelopen. Wanneer deze parkeerwachters de aanwezigheid vaststellen van een voertuig waarvoor geen parkeerticket is gekocht, brengen ze het dagtarief voor parkeren in rekening. Deze natuurlijke personen, de parkeerwachters, staan in een contractuele verhouding

(arbeidsovereenkomst of als zelfstandige dienstverlener) tot de rechtspersonen die door de plaatselijke of autonome overheden zijn belast met het innen van de parkeergelden.

- 17 De onderhavige zaak betreft bijgevolg niet het parkeren in zones met speciale parkeervoorzieningen waarin de gebruikers een bepaalde en afgesloten parkeerplaats innemen en daarvoor een specifiek parkeerticket of parkeerbewijs nemen waaruit de aankomsttijd op die parkeerplaats blijkt. Wat die vorm van parkeren betreft, gaat het om een klassieke civielrechtelijke overeenkomst, die bijgevolg onder het burgerlijk recht valt.
- 18 Nog een verschil tussen parkeren als in het onderhavige geval aan de orde is en de klassieke civielrechtelijke overeenkomst is te vinden in de parkeerduur en de betaalwijze van de parkeergelden. Bij parkeren uit hoofde van de wet op de verkeersveiligheid moet onmiddellijk na het parkeren een parkeerticket worden gekocht via een parkeermeter die zich op de openbare weg bevindt (of een sms worden gestuurd om het parkeertarief te betalen), en dit voor een vooraf bepaalde tijdsduur. Als de tijdsduur van het gekochte parkeerticket is afgelopen, wordt een dagtarief in rekening gebracht (bijvoorbeeld een persoon die om 15.05 uur parkeert en betaalt voor één uur, met andere woorden tot 16.05 uur, ontvangt om 16.25 uur een betalingsbevel voor het volledige bedrag van het dagtarief. Die persoon moet dus de prijs van een volledige dag parkeren betalen, ook al heeft hij vooraf het bedrag voor één uur parkeren betaald en ook al hoeft slechts tot bijvoorbeeld 17.00 uur parkeergeld voor die parkeerplaats te worden betaald.
- 19 Uit het feit dat verzoekster in de onderhavige zaak stelt dat verweerster op 30 juni 2012 om 13.02 uur haar voertuig heeft geparkeerd en dat volgens verzoekster het bedrag is verschuldigd alsof het voertuig de hele dag op die parkeerplaats geparkeerd stond, kan worden afgeleid dat het genoemde bedrag een boete is, aangezien het bedrag van het dagtarief verschuldigd is, terwijl het voertuig hoogst waarschijnlijk niet de hele dag daar geparkeerd stond aangezien de persoon die nagaat of er voertuigen zonder ticket geparkeerd staan, het voertuig pas om 13.02 uur heeft opgemerkt. De parkeertijd uit hoofde van een vrijwillig gesloten overeenkomst begint echter te lopen zodra het voertuig de parkeerplaats binnenrijdt, en het verschuldigde bedrag wordt in rekening gebracht wanneer het voertuig de parkeerplaats verlaat, aangezien de parkeerprijs enkel de tijdsduur tussen de aankomst in en het vertrek uit die parkeerplaats omvat.
- 20 In zijn arrest van 14 oktober 1976 in de zaak LTU (C-29/76, EU:C:1976:137) heeft het Hof geoordeeld dat het begrip burgerlijke of handelszaken een zelfstandig begrip is dat niet afhangt van het nationale recht van de lidstaat van de gerechtelijke instantie. Het Hof heeft benadrukt dat bepaalde geschillen tussen een overheidsorgaan (ongeacht of dat orgaan is georganiseerd als onderneming) en een privaatrechtelijke persoon onder de werkingssfeer vallen van het Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 1972, L 299, blz. 32), maar dat de situatie anders is wanneer het overheidsorgaan

krachtens overheidsbevoegdheid handelt. Dat is het geval wanneer het geschil de betaling voor het gebruik van een openbare dienst betreft, namelijk het gebruik van de voorzieningen wanneer dat gebruik verplicht en exclusief is en de prijs van die dienst of de berekeningswijze van die prijs eenzijdig aan de gebruikers wordt opgelegd.

- 21 In zijn arrest van 16 december 1980, Staat der Nederlanden/Rüffer (C-814/79, EU:C:1976:137), is het Hof dieper ingegaan op het begrip burgerlijke zaken en heeft het erop gewezen dat het in die zaak om een procedure tussen een overheidsorgaan en een particulier ging, in het kader waarvan het overheidsorgaan krachtens overheidsbevoegdheid handelde, ook al werd slechts terugbetaling gevorderd van kosten wegens de opruiming en het slepen van een wrak, en dat die procedure bijgevolg niet onder het begrip „burgerlijke en handelszaken” viel. Om aan te nemen dat een geschil tussen een overheidsorgaan en een privaatrechtelijke persoon onder het begrip „burgerlijke en handelszaken” valt, moet in de procedure er zoveel mogelijk voor worden gezorgd dat de rechten en verplichtingen die voor de lidstaat en de betrokkene uit dat verdrag voortvloeien, gelijk en uniform zijn.
- 22 In de onderhavige zaak staat niet ter discussie dat verweerster een privaatrechtelijke persoon is, dat verzoekster een door de stad Zadar in het leven geroepen rechtspersoon is om gemeenteactiviteiten te verrichten en dat de bevoegdheid om de parkeergelden te innen voortvloeit uit de wet op de verkeersveiligheid als dwingende publiekrechtelijke bepaling. Het verschuldigde bedrag voor het gebruik van de parkeerplaats wordt eenzijdig bepaald en dit is de enige mogelijkheid waarover de eigenaars van voertuigen beschikken wanneer ze op straat wensen te parkeren (er zijn uiterst weinig parkeerplaatsen buiten de openbare weg, waardoor deze nagenoeg nooit beschikbaar zijn). Gelet op het feit dat het onderhavige geding ziet op de betaling van het dagtarief als boete, aangezien het bedrag ervan niet wordt bepaald op basis van de parkeertijd maar het is alsof het voertuig er de hele dag geparkeerd stond, hoewel het voertuig pas om 13.02 uur op de parkeerplaats werd opgemerkt, is de vraag aan de orde of de Kroatische rechters bevoegd zijn om beslissingen te geven, met andere woorden of de door de Kroatische rechters gegeven beslissingen gedwongen ten uitvoer kunnen worden gelegd in de overige lidstaten, dan wel of verzoekster in rechte moet optreden bij de rechter van de woonplaats van verweerster.
- 23 Op basis van het voorgaande en de juridische overwegingen die zijn uiteengezet in de arresten in de zaken C-29/76 en C-814/79 rijst de vraag of kan worden aangenomen dat parkeren op straat en op de openbare weg een burgerlijke zaak is in de zin van verordening nr. 1215/2012 wanneer het recht op invordering is opgenomen in de wet op de verkeersveiligheid en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken, gelet op het feit dat wanneer de aanwezigheid van een voertuig zonder parkeerticket of met een ongeldig parkeerticket wordt vastgesteld, ten aanzien van dat voertuig onmiddellijk de verplichting geldt om het dagtarief te betalen, alsof het de hele dag geparkeerd stond op die parkeerplaats, ongeacht de exacte gebruiksduur van de parkeerplaats.

- 24 Ook is het de vraag of rechters in de voornoemde gerechtelijke procedures inzake parkeren op straat en op de openbare weg krachtens verordening nr. 1393/2007 de betekening of kennisgeving van een stuk aan verweerders in een andere lidstaat mogen uitvoeren, wanneer het recht op invordering is opgenomen in de wet op de verkeersveiligheid en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken in?

Vierde prejudiciële vraag

- 25 Indien op basis van de voornoemde vragen wordt vastgesteld dat dit soort parkeren een civiele zaak is, is tevens de volgende vraag aan de orde: zijn de Kroatische rechters bevoegd om uitspraak te doen op een beroep en een beslissing te geven op basis van verordening nr. 1215/2012? Volgens artikel 4 van deze verordening worden zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, ongeacht hun nationaliteit, opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat. In de onderhavige zaak is verweerster echter gevestigd in een andere lidstaat, namelijk Slovenië, waardoor de bevoegdheid kan worden vastgesteld krachtens artikel 7 of eventueel krachtens artikel 24, lid 1, eerste alinea, van die verordening. Bovendien rijst in het licht van de bepalingen inzake bijzondere bevoegdheden van artikel 7 van de verordening de vraag of het om contractuele of niet-contractuele aansprakelijkheid gaat.
- 26 Aangezien in de Kroatische rechtspraak de aanname geldt dat bij parkeren op straat, op een met horizontale en/of verticale wegmarkering aangegeven parkeerplaats, een overeenkomst wordt gesloten, met andere woorden, dat door het parkeren een overeenkomst tot stand komt en dat als de prijs van het uurtarief voor parkeren niet wordt betaald het dagtarief verschuldigd wordt, is in het onderhavige geding de vraag aan de orde of die aanname dat door het parkeren een overeenkomst wordt gesloten en wordt ingestemd met de betaling van de prijs van het dagtarief wanneer geen parkeerticket per uur is gekocht of de tijdsduur waarvoor het parkeerticket is gekocht is afgelopen, in strijd is met de fundamentele bepalingen inzake het verrichten van diensten zoals neergelegd in artikel 56 VWEU, en met de overige bepalingen van het acquis van de Unie, ongeacht of de eigenaar van het voertuig een natuurlijke persoon of rechtspersoon is.

Vijfde en zesde prejudiciële vraag

- 27 Indien door het parkeren een overeenkomst wordt gesloten, rijst bovendien de vraag welk type overeenkomst wordt gesloten, met andere woorden, of het gaat om een overeenkomst op basis waarvan de Kroatische rechters bevoegd kunnen zijn krachtens artikel 7, lid 1, of artikel 24 van verordening nr. 1215/2012. Deze vraag is aan de orde gelet op overweging 15 van die verordening.
- 28 Aangezien er in het onderhavige geval van wordt uitgegaan dat door het parkeren op straat een overeenkomst wordt gesloten, is bijgevolg de vraag aan de orde of het gaat om een overeenkomst tot verstrekking van diensten of een

huurovereenkomst voor een onroerende zaak, uit de bepalingen waarvan een bijzondere bevoegdheid van de Kroatische rechters voortvloeit, dan wel of het een overeenkomst betreft waarbij er geen sprake is van bijzondere bevoegdheid van de rechters van een andere lidstaat, met uitzondering van de rechter van de woonplaats van de verweerder.

- 29 In de onderhavige zaak heeft verzoekster als verlener van het parkeerrecht enkel de parkeerplaats op straat aangeduid en de parkeergelden geïnd. Bijgevolg is het de vraag of het een dienst dan wel eventueel de verhuur van een onroerende zaak betreft. Deze vraag rijst naar aanleiding van de twijfels die zijn ontstaan rondom de rechtspraak van het Hof. In het bijzonder is in het arrest van 23 april 2009, Falco Privatstiftung en Rabitsch (C-533/07, EU:C:2009:257, punt 29), onder andere aangegeven dat het begrip diensten op zijn minst inhoudt dat de partij die ze verstrekt, tegen vergoeding een bepaalde activiteit verricht, waardoor kan worden betwijfeld of het aangeven van de parkeerplaats, het innen van de parkeergelden aan de hand van een parkeermeter en het controleren van de gekochte tickets als activiteit voldoende is om de overeenkomst in kwestie aan te merken als een overeenkomst tot verstrekking van diensten.
- 30 Bovendien heeft het Hof in zijn arrest van 14 november 2013, Krejci Lager & Umschlagbetriebs (C-469/12, EU:C:2013:788), geoordeeld dat de opslagovereenkomst een bepaalde activiteit inhoudt die bestaat uit de inontvangstneming van de waren, de bewaring ervan op een veilige plaats en de teruggave ervan in behoorlijke staat, en dat die overeenkomst wordt beschouwd als een overeenkomst tot verstrekking van diensten, maar dat wanneer een huurovereenkomst voor een ruimte wordt gesloten uitsluitend de rechters van de plaats waar de onroerende zaak is gelegen bevoegd zijn.
- 31 In de onderhavige zaak werd geparkeerd in Zadar, Kroatië, waardoor die overeenkomst een aanknopingspunt heeft met de Kroatische rechters [de rechter in eerste aanleg zou de Trgovački sud u Zadru (handelsrechter Zadar, Kroatië) zijn, en de rechter in tweede aanleg de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (handelsrechter in tweede aanleg, Kroatië)], maar is er bij deze vorm van parkeren inderdaad sprake van een „dienst” in de zin van artikel 7, lid 1, van verordening nr. 1215/2012? Het begrip dienst houdt in het bijzonder in dat de partij die de dienst verstrekt een bepaalde activiteit verricht, met andere woorden die bepaalde activiteit tegen vergoeding verricht, waardoor de vraag rijst of die activiteit van verzoekster voldoende is om als dienst te worden beschouwd. Bij gebreke van bijzondere bevoegdheid van de Kroatische rechters op grond van artikel 7, lid 1, van die verordening, zou de rechter van de woonplaats van verweerder bevoegd zijn om de procedure te behandelen.
- 32 Aangezien bij deze vorm van parkeren bovendien een bepaald deel van een onroerende zaak wordt ingenomen, zou kunnen worden aangenomen dat het om een huurovereenkomst als bedoeld in artikel 24, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 gaat. Aangezien het parkeren in de onderhavige zaak niet de mogelijkheid biedt om de vruchten van de parkeerplaats, doch alleen het genot, te

genieten, kan alleen een huurovereenkomst zonder recht op vruchten van de zaak worden gesloten, en dit op grond van de algemene regels als neergelegd in de wet inzake verbintenisrechtelijke betrekkingen.

- 33 Rekening houdend met die bepalingen van de wet inzake verbintenisrechtelijke betrekkingen kan echter tot de slotsom worden gekomen dat deze vorm van parkeren op straat niet kan worden beschouwd als een huurovereenkomst voor een onroerende zaak, omdat de overeenkomst niet schriftelijk wordt gesloten. Bovendien is de huurtermijn voor onbepaalde tijd, worden de parkeergelden geïnd gedurende een bepaald tijdvak van de dag (de parkeergelden worden slechts geïnd tijdens een bepaald tijdvak van de dag, maar niet 24 uur per dag) en is er geen sprake van een pandrecht op de op deze onroerende zaak geparkeerde voertuigen. Niettemin is er ook sprake van een zekere gelijkenis met de huurovereenkomst, aangezien een bepaald deel van de onroerende zaak wordt ingenomen. Op basis daarvan kan eventueel worden aangenomen dat ondanks alles een huurovereenkomst is gesloten en derhalve de in artikel 24, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 neergelegde bepalingen inzake bevoegdheid van toepassing zijn.
- 34 Bijgevolg rijst de vraag of parkeren op straat en op de openbare weg op grond van artikel 24, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 kan worden aangemerkt als een huurovereenkomst voor een onroerende zaak, wanneer het recht op invordering is opgenomen in de wet op de verkeersveiligheid en de voorschriften met betrekking tot het verrichten van gemeenteactiviteiten als overheidstaken en de invordering slechts wordt uitgevoerd gedurende een bepaald deel van de dag?

Zevende prejudiciële vraag

- 35 Indien de genoemde aanname niet opgaat dat dit soort parkeren het sluiten van een overeenkomst inhoudt, rijst de vraag of deze vorm van parkeren waarbij de bevoegdheid tot invordering voortvloeit uit de wet op de verkeersveiligheid en er sprake is van de betaling van het dagtarief als niet vooraf een parkeerticket per gebruiksuur van de parkeerplaats wordt betaald of als de betaalde parkeerduur van het ticket is afgelopen, kan worden beschouwd als een verbintenis uit onrechtmatige daad in de zin van artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1215/2012, waardoor de Kroatische rechters bevoegd zijn krachtens deze bijzondere bepalingen. Indien niet kan worden aangenomen dat er sprake is van een bijzondere bevoegdheid, zijn de Kroatische rechters niet bevoegd om de procedure te behandelen wanneer deze ziet op het innen van parkeergelden in overeenstemming met de bevoegdheden die voortvloeien uit de wet op de verkeersveiligheid, maar zijn het uitsluitend de rechters van de woonplaats van verweerster die bevoegd zijn wat betreft de uitvoering van de invordering.
- 36 Verordening nr. 1215/2012 bevat geen enkele gedetailleerde bepaling over wat moet worden verstaan onder verbintenissen uit onrechtmatige daad, maar artikel 2 van verordening nr. 864/2007, met als opschrift „Niet-contractuele verbintenissen”, bepaalt dat onder schade wordt verstaan ieder gevolg dat voortvloeit uit onrechtmatige daad, ongerechtvaardigde verrijking,

zaakwaarneming of precontractuele aansprakelijkheid. De vorm van parkeren als aan de orde is in de onderhavige zaak zou onder bepaalde omstandigheden kunnen worden beschouwd als een onrechtmatige daad, met andere woorden ongerechtvaardigde verrijking of precontractuele aansprakelijkheid, gelet op het feit dat de eigenaar van het voertuig niet heeft ingestemd met het sluiten van een overeenkomst en geen parkeerticket heeft gekocht aan de parkeermeter op de openbare weg.

- 37 Indien de genoemde aanneming niet opgaat dat dit soort parkeren het sluiten van een overeenkomst inhoudt (vierde prejudiciële vraag), is de vraag aan de orde of deze vorm van parkeren waarbij de bevoegdheid tot invordering voortvloeit uit de wet op de verkeersveiligheid en er sprake is van de betaling van het dagtarief als niet vooraf een parkeerticket per gebruiksuur van de parkeerplaats wordt betaald of als de betaalde parkeertijd van het ticket is afgelopen, kan worden aangemerkt als een verbintenis uit onrechtmatige daad in de zin van artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1215/2012.

Achtste en negende prejudiciële vraag

- 38 Als gevolg van het aan de orde zijnde probleem of er sprake is van contractuele dan wel van niet-contractuele aansprakelijkheid, hetgeen bepalend is voor de bevoegdheid van de rechter, ontstaat hetzelfde probleem met betrekking tot het toepasselijke recht.
- 39 In de onderhavige zaak werd op 30 juni 2012 geparkeerd, met andere woorden vóór de toetreding van Kroatië tot de Unie op 1 juli 2013, en daarom rijst om te beginnen de vraag of de verordeningen inzake het toepasselijke recht, namelijk verordening nr. 593/2008 en verordening nr. 864/2007, van toepassing zijn op het onderhavige geding, gelet op hun temporele werkingssfeer.
- 40 Het hierboven beschreven probleem wordt nog acuter in het licht van de argumenten van de beschikking van 5 november 2014, VG Vodoopskrba (C-254/14, ECLI:EU:C:2014:2354), waarin het Hof zich onbevoegd heeft verklaard om de voorgelegde vraag te beantwoorden omdat de feiten van het hoofdgeding zich vóór de toetreding van Kroatië tot de Unie hadden voorgedaan. In zijn arrest van 14 februari 2019, Milivojević (C-630/17, ECLI:EU:C:2019:123), waarin de partijen eveneens vóór de toetreding van Kroatië tot de Unie een overeenkomst hadden gesloten, heeft het Hof de prejudiciële vraag echter wel beantwoord omdat was gebleken dat sommige gevolgen van die overeenkomst en van de daaruit voortvloeiende rechtshandelingen bleven voortduren.
- 41 Gezien het genoemde juridische probleem en gelet op het feit dat in de onderhavige zaak werd geparkeerd vóór de toetreding van Kroatië tot de Unie, namelijk op 30 juni 2012 om 13.02 uur, is de vraag aan de orde of de bepalingen inzake het toepasselijke recht, met andere woorden verordening nr. 593/2008 of verordening nr. 864/2007, van toepassing zijn op de onderhavige zaak gelet op hun temporele werkingssfeer.

- 42 Indien de vraag over de temporele werkingssfeer bevestigend wordt beantwoord, met andere woorden als het Hof bevoegd is om een antwoord te geven met betrekking tot de toepassing van het materiële recht, is de vraag aan de orde of de bepalingen van verordening nr. 593/2008 of die van verordening nr. 864/2007 van toepassing zijn waar het gaat om de vaststelling van het materiële recht, aangezien het in de onderhavige zaak de vraag is of het contractuele dan wel niet-contractuele aansprakelijkheid betreft, rekening houdend met het feit dat in de Kroatische rechtspraak de aanname geldt dat voor parkeren op straat, op een met horizontale en/of verticale wegmarkering aangegeven parkeerplaats, een overeenkomst wordt gesloten, met andere woorden, dat door het parkeren een overeenkomst tot stand komt en als de prijs van het uurtarief voor parkeren niet wordt betaald, het dagtarief verschuldigd wordt.
- 43 Indien die aanname zich verdraagt met de fundamentele bepalingen inzake het verrichten van diensten zoals neergelegd in artikel 56 VWEU, en met de overige bepalingen van het acquis, en ongeacht of de eigenaar van het voertuig een natuurlijke persoon of rechtspersoon is (vierde prejudiciële vraag), is met betrekking tot de vaststelling van het materiële recht de vraag aan de orde of de bepalingen van artikel 4 van verordening nr. 593/2008 van toepassing zijn op het onderhavige geding (in het bijzonder wetende dat het dossier geen bewijs bevat dat partijen tot een akkoord zijn gekomen over het toepasselijke recht).
- 44 Indien wordt aangenomen dat er daadwerkelijk een overeenkomst is gesloten, rijst de vraag of het in de onderhavige zaak om een overeenkomst tot verstrekking van diensten gaat, met andere woorden of er bij die parkeerovereenkomst sprake is van dienstverlening in de zin van artikel 4, lid 1, onder b), van verordening nr. 593/2008, waarin wordt bepaald dat de overeenkomst inzake dienstverlening wordt beheerst door het recht van het land waar de dienstverlener zijn gewone verblijfplaats heeft. Indien wordt aangenomen dat het niet om een overeenkomst tot verstrekking van diensten gaat, luidt de vraag of het een huurovereenkomst betreft, waardoor de bepalingen van artikel 4, lid 1, onder c), van de voornoemde verordening, waarin wordt bepaald dat de overeenkomst die een zakelijk recht op een onroerend goed of de huur van een onroerend goed tot onderwerp heeft, wordt beheerst door het recht van het land waar het onroerend goed is gelegen, van toepassing zouden zijn. Indien wordt aangenomen dat het in de onderhavige zaak noch om een overeenkomst tot verstrekking van diensten noch om een huurovereenkomst gaat, zou de overeenkomst binnen de werkingssfeer van artikel 4, lid 2, van die verordening kunnen vallen. De vraag is evenwel aan de orde welke de kenmerkende prestatie is, aangezien verzoekster in wezen slechts aangeeft waar mag worden geparkeerd en de parkeergelden int, terwijl verweerster parkeert en de parkeerplaats betaalt. Indien wordt aangenomen dat de kenmerkende prestatie wordt geleverd door verzoekster, zou het Kroatische recht van toepassing zijn, maar als de kenmerkende prestatie door verweerster wordt geleverd, zou het Sloveense recht gelden. Aangezien het recht op de invordering van het parkeergeld in het onderhavige geval wordt geregeld door het Kroatische recht, waarmee de overeenkomst bijgevolg een nauwere band heeft, rijst dan ook

de vraag of in de onderhavige zaak echter ook de bepalingen van artikel 4, lid 3, van de genoemde verordening mogen worden toegepast?

- 45 Indien echter wordt aangenomen dat er door het parkeren geen overeenkomst wordt gesloten, is de vraag aan de orde of die vorm van parkeren, waarbij de bevoegdheid tot invordering voortvloeit uit de wet op de verkeersveiligheid, kan worden beschouwd als een niet-contractuele verbintenis in de zin van verordening nr. 864/2007, krachtens welke verordening onder de niet-contractuele verbintenissen alle schade valt die voortvloeit uit een onrechtmatige daad, ongerechtvaardigde verrijking, zaakwaarneming of precontractuele aansprakelijkheid. Als die vorm van parkeren wordt beschouwd als schade, zou de toepasselijke wetgeving op grond van artikel 4, lid 1, van die verordening de wetgeving zijn van het land waarin de schade wordt berokkend. Als die vorm van parkeren evenwel wordt aangemerkt als ongerechtvaardigde verrijking in de zin van artikel 10, lid 1, van de genoemde verordening, is het Kroatische recht van toepassing omdat de verbintenis voortvloeit uit een onrechtmatige daad van verweerster. Wordt die vorm van parkeren daarentegen beschouwd als zaakwaarneming in de zin van artikel 11, lid 1, van de voornoemde verordening, zou het Kroatische recht van toepassing zijn omdat de verbintenis voortvloeit uit een onrechtmatige daad van verweerster. Als die vorm van parkeren tot slot wordt beschouwd als precontractuele aansprakelijkheid van verweerster in de zin van artikel 12, lid 1, van die verordening, is het Kroatische recht van toepassing omdat dit het toepasselijke recht zou zijn geweest als er een overeenkomst was gesloten.